

STUDENTEN WEEKBLAD

8^e Jaargang.
No. 21.

REDACTEUREN: CH. E. DUTILH, J. A. SCHOUTEN, J. H. TELDERS,
J. P. VALKEMA BLOUW, F. A. VENING MEINESZ. (DELFT)

A. C. JAGER, J. C. DE JOODE, K. F. KATZ, W. J. H. MASCHHAUPT.
VAST MEDEWERKSTER: MEJ. I. WILLEKES MAC DONALD. (AMSTERDAM)

Donderdag
8 Maart '06.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f 3,50, bij vooruitbetaling f 3,— per jaar. De jaargang loopt van 1 October tot 30 September. De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

J. WALTMAN JR.
UITGEVER • DELFT

Inzendingen die Dinsdagmiddag 12 uur niet aan het redactie-adres zijn bezorgd, kunnen niet meer in het eerstkomend nummer worden opgenomen. Het adres voor redactie en administratie is: Binnenwatersloot 33.

Eerstvolgende Vergadering der Delftsche Redactie ten huize van den heer J. H. TELDERS, Spoorringel 138, op Dinsdag 13 Maart 1906, des middags om 4 uur.

Eerstvolgende Vergadering der Amsterdamsche Redactie ten huize van den heer K. F. KATZ, Weteringschans 233, op Maandag 12 Maart 1906, des avonds om 10 uur.

In Memoriam.

Op 27 Februari 1906 bezweek aan de gevolgen eener hevige bloedspuwing MARINUS ANTHONIE VAN MELLE, hoogleeraar in de filosofie aan deze Universiteit, tevens arts en doctor in de geneeskunde.

Meer dan gewone talenten waren aan den man, die zoo jong — nog niet 34 jaren oud — heenging, geschonken geweest; zijn vroege dood heeft belet, dat menige vrucht, die men met recht van zijn wetenschappelijk streven heeft verwacht, tot rijpheid kwam.

Desondanks was zijn leven niet onvruchtbaar. Andere meer bevoegde pen dan de mijne heeft reeds zijn verdienste als docent in de filosofie in het licht gesteld.

Toch meen ik een enkel woord te moeten wijden aan de nagedachtenis van den man, met wien ik vele jaren lang samenwerkte, die eerst leerling, maar al spoedig een bemind vriend en in de laatste jaren mijn ambtgenoot aan deze Universiteit was.

Toen ik Van Melle leerde kennen was hij juist arts geworden. Doctorandus in de geneeskunde en doctorandus in de letteren was hij reeds. Onze gemeenschappelijke vriend Heijmans had hem bij zijn bezoek te Amsterdam een brief voor mij meegegeven. Hij kwam dien 's avonds brengen. De intelligente en beminnelijke jonge man, aan wien het gegeven was, ieder die met hem in aanraking kwam, voor zich in te nemen, trok ook mij onmiddellijk aan. Wij waren spoedig in een opgewekt gesprek. Al had hij ook in Groningen niet genoeg zieken kunnen zien om zich daar tot geneeskundige te ontwikkelen, hij bleek — gevolg zijner litterarische studiën en van Heijmans' invloed — een zeer bijzondere methode van werken te bezitten, die indruk op mij maakte.

Denzelfden avond werd de afspraak gemaakt, dat Van Melle de eerst openkomende assistentsplaats bij mij zou innemen.

Niet lang daarna werd hij co-assistent op een der ziekenzalen in het Binnengasthuis.

Ik herinner mij nog, hoe ik, aan de hand van een ziekte-geschiedenis door een der toenmalige co-assistenten gemaakt, een nieuw ingekomen patient onderzocht, en getroffen uitriep: „Wie heeft die geschreven?”

Misschien voor de eerste maal in mijn leven vond ik zonder omhaal, in keurige rangschikking een ziekte-geschiedenis verwerkt tot een doordacht geheel, waarin de hoofdzaak was vastgehouden zonder schade voor de zorgvuldige beschrijving van nauwkeurig waargenomen details. Van Melle werd eenige maanden later assistent op de neurologische afdeling.

In dien tijd werd er hard gewerkt, zoowel op de ziekenzalen als op het laboratorium. Juist was Van Wayenburg met zijn onderzoek over de wet van Weber—Techner gereed gekomen. Van der Plaats werkte nog aan zijn studie over „vrije woordassociatie.” Wiardi Beckmann en Beyerman controleerden Spencer's leer der localisatie der ademhalingsbewegingen in de hersenschors. Langelaan werkte aan

zijn dissertatie over spiertonus. G. van Rijnberk over de functie en bouw der dermatomen.

Het toenmalig opgewekte leven in het laboratorium voor neurologie was voor een niet gering deel aan Van Melle te danken. Hij bezat een gave, die later den voortreffelijken docent ten goede zou komen.

Te midden van de éézijdige, dikwerf vervelende en voor hem in zeker opzicht nieuwe studie van de zeer bijzondere vraagstukken in een medisch laboratorium verwerkt, verloor hij nooit den samenhang met het geheel uit het oog. Van daar ellenslange disputen, dikwijls tot laat in den nacht over den opzet van het werk, over de beteekenis en den onderlingen samenhang der in het laboratorium onderzochte detailvragen.

Scherp, vinnig soms waren die disputen, te meer daar het toeval twee volmaakt tegenstrijdige naturen in Van Melle en Langelaan in dit laboratorium als assistenten had samengebracht.

Was de laatste een werker in de diepte, dreigend zich in details te verliezen, Van Melle was een werker in de breedte, die eer gevaar liep de waarde der details te onderschatten.

Hoezeer echter die beiden van elkander verschilden, zij waardeerden elkander zeer en naar mijn meening hebben zij op elkander een zeer grooten invloed uitgeoefend, die uit beider inaugureele oraties blijkt.

Mede onder dien invloed schrijft Van Melle in de verslagen der Kon. Akad. v. Wet.: Over Laborde's methode om diepe inadamingen op te wekken als bij de narcose de ademhaling stilstaat, bewijst experimenteel aan talloze details, dat de elektrische prikkeling van den 9^{den} hersenzenuw diepe inadaming veroorzaakt, en weerlegt daarmee Laborde's voorstelling omtrent de oorzaak der diepe inadaming, welke door trekken aan de tong tot stand komt.

Maar toch van Melle is „par droit de naissance” psycholoog. Het werken voor zijn dissertatie „Over aphasie” is hem hoofdzaak, het mechanisme der aphasiën, de psychologie der spraak door de pathologie toegelicht laat hem nimmer los in dien tijd. Van Melle's dissertatie is en blijft een knap stuk werk. Niet omdat hij zich verzet tegen de in de leer der aphasie gangbare schemata, welke de psychologie van het spreken zullen verduidelijken, maar om de wijze waarop hij het doet.

Na zijn promotie gaat hij naar Utrecht, om als geneesheer aan het krankzinnigengesticht werkzaam te zijn. Wat hij voor zijn zieken was is moeilijk uit te drukken. Hij werd door hen op handen gedragen.

Daar blijft hij kort. Toen reeds werd het eerste spoor gevonden der ziekte, die zijn leven zou verwoesten. Zijn vertrek naar Zwitserland deed ons allen hopen. Inderdaad hij keerde naar de meening van de geneesheeren, die hem behandelden, geheel hersteld uit Leysin terug, om het ambt van hoogleeraar in de filosofie, waarvoor Amsterdam hem had geroepen, te aanvaarden. De rede, waarmee hij op 14 Oct. 1901 zijn ambt begon, ligt nog versch in het geheugen.

Van Melle had groote belangstelling in alles wat de studie der geneeskunde betref. Bijna met allen met wie hij in zijn assistenten-tijd had gewerkt, bleef hij werken. Hij experimen-

teerde met Van Wayenburg, hield voeling met Van Rijnberk; er ging in den beginne zelden een week voorbij dat hij niet eens even in het laboratorium dat hem lief was, aanliep om poolshoogte te nemen van wat er werd uitgevoerd. Langzamerhand werden die bezoeken minder in aantal. De toestand zijner gezondheid, die ons medici langzamerhand meer zorg was gaan inboezemen, stond hem niet toe, te doen wat hij wilde. Toen kwam plotseling de gebeurtenis, die een eind aan zijn leven maakte. Hij was zich volkomen bewust van de beteekenis der hevige bloedspuwing voor hem. Van af het eerste oogenblik, zelfs toen nog geen gevaar dreigde, weerde hij elk optimisme met een glimlach af. De overtuiging dat hij er meê zou heengaan, stond muurvast. Zijn sterfbed was kalm. Hij stierf zooals hij geleefd had, vroom, oprecht geloovig en vol vertrouwen op zijn God.

C. WINKLER.

Waarom Algemeene Wetenschappen?

Bij het lezen van het artikel van den heer S. in het vorig Weekblad schoot mij onwillekeurig een Duitsch studentenlied te binnen, dat zoo juist den daar heerschenden geest teekent. Ik zal de kolommen van het S. W. niet bezoedelen door het hier weer te geven, wel echter, ter illustratie, het refrein vermelden:

„Stumpfsinn, Stumpfsinn, du mein Vergnügen,
Blödsinn, Blödsinn, du meine Lust!
Wo kein Stumpfsinn ist, kein Vergnügen,
Wo kein Blödsinn, auch keine Lust!”

En dat wordt met zeer veel enthousiasme gezongen!

Nu is het een daadzaak, dat er aan Deutsche Bergakademien en aan Technischen Hochschulen overhoofd, veel minder wordt gedaan aan theoretische vakken dan hier, maar dat daarom een Duitsch ingenieur in 't algemeen de meerdere, of ook maar de gelijke van een Hollander zou zijn, staat zoo vast als een tunnel in drijfzand. Waarop grondt de heer S. toch zijn opinie omtrent die vermeende Deutsche superioriteit? Mijn persoonlijke ondervinding op dat gebied, zoowel als het eenstemmige oordeel van alle Hollanders, die evenals ik het twijfelachtige voorrecht genoten hebben, een weinig van nabij het doen en laten der Deutsche studentenwereld gade te slaan, hebben mij een heel anderen kijk op de kwestie gegeven, en deden mij inzien, dat het normaalpeil daarginds (de goeden natuurlijk niet te na gesproken) ontzettend ver beneden het Deltische staat.

Ik ben dan ook zoo vrij, te gelooven, dat het minder uitgebreid behandelen van wiskunde, etc. aan Deutsche Hoogeschoolen niet zoozeer een gevolg is van beter inzicht van de zijde der gestelde machten in de behoeften der aanstaande ingenieurs, dan wel een gebiedende noodzakelijkheid, waar de door bier en nog eens bier verweekte hersenen van het behoorderendom toch niet in staat zouden blijken, meer op te nemen. Reeds nu, bij het weinige dat gedoceerd wordt, zingt men van „der Mathe-

matik allerhöchste Lehren”, die het brein van den armen Bursch, „durchhitzen und durchblitzen und durchschwitzen,” zóó, dat het hem „im Kopf bisweilen ganz obscur ist.” En welke opvatting men dáár van studie koestert, mag blijken uit het volgende couplet:

„Bald ist die Musenzeit verflossen,
Poussieren, Pokulieren, Contrahieren sind vorbei,
Er repetiert jetzt unverdrossen,” u. s. w.

Studieren scheint gar nicht in Betracht zu kommen!

Dat er op die manier niet veel van terecht kan komen, is duidelijk; dat er niet veel van terecht komt, volgt uit het abnormaal hooge sjeespercentage, zoowel als uit den gemiddelden studietijd van hen, die ten slotte nog klaar komen. Waar ons diploma M. I. veel meer omvat dan de Deutsche diploma's Berg-Ing. en Metallhütten-Ing. te zamen (en het verschil schuilt niet alleen in theoretische vakken) en waar verder de leerplanmatige studietijd van 4 jaar practisch tot in den regel 11 à 13 Semester wordt uitgebreid (ook Burschen met 15—25 Semester zijn geen zeldzaamheden), daar, de heer S. zal het mij toegeven, behoeft van hoogachting onzerzijds niet zoo bijster veel sprake te zijn.

Maar nu ter zake.

De heer S. dan, wil vermindering van wiskunde, etc. voor M. I.'s, laat ons echter in het duister omtrent de vraag, wat er voor die te schrappen colleges in de plaats moet komen. Hij zal met mij van oordeel zijn, dat aan direkte vereenvoudiging der studie niet mag worden gedacht. Waar Delft toch al wordt overstroomd met zóó'n vloed van aspirant-ingenieurs, dat deze, eenmaal klaar gekomen, toch niet allen geplaatst kunnen worden, en gedwongen zijn, tegen elkander te concurreeren, daar lijkt een wijder openen van de poort mij geenszins geraden, eer zou het aanbeveling verdienen, de studie nog meer te verzwaren, nog meer hindernissen op ons pad te leggen — welke evenwel volstrekt niet van financieelen aard mogen zijn — en zodoende te bewerken, dat de minst geschikten, de verstandelijk minst begaafden meedoogenloos worden uitgezeefd, ter verhooging van het gehalte van den Nederlandschen ingenieur.

Als middel hiertoe zou ik een bepaling willen aanprijzen, die in Duitschland hier en daar bestaat, n.l. het uitsluiten van de mogelijkheid, om voor de derde maal een examen te doen, indien het de eerste beide keeren niet is gelukt. Ofschoon, voor zoover ik weet, deze bepaling bij onze naburen niet altijd het gewenschte succes heeft — de lui wagen zich niet licht aan examens — zoo geloof ik toch, dat zij hier, waar de toestanden zoo geheel anders zijn, meer resultaat zou opleveren, en Delft van een groot aantal nuttelooze en ongewenschte types bevrijden.

Een effectiever middel tot eliminatie van geestelijk minderwaardigen, dat bovendien het voordeel heeft, den Nederlandschen ingenieur in nog sterker positie te plaatsen bij concurrentie met buitenlanders, lijkt mij het verplicht stellen van nieuwe studievakken, waarbij ik in de eerste plaats denk aan sociale economie, hygiëne, etc.; in 't bijzonder ook van sommige moderne talen Van hoeveel waarde is, vooral voor den mijningenieur, vaak niet de kennis van Spaansch, Italiaansch, Noorsch, etc.?

FEUILLETON.

Les Mémoires du Pope Gapone.

Hoewel Zoubatoff geen moeite spaarde, om Gapon, die een bruikbaar element in handen der politie zou zijn geweest, aan zich te verbinden, was deze toch te voorzichtig, vooral nadat hij van goed-ingelichte zijde was gewaarschuwd. Ook de arbeiders begonnen die van politiewege georganiseerde vereenigingen meer en meer met een wantrouwend oog aan te zien. Verscheidene hunner kameraden, die op vergaderingen wel eens heftig in de oppositie waren, werden plotseling gearresteerd. Van de grieven der werklieden werd weinig of geen notitie genomen, maar, als om er aan tegemoet te komen, werden zoo hier en daar kleine stakingen door de geheime politie georganiseerd en geleid.

Dit duurde intusschen niet lang. Een dezer stakingen bleek tengevolge van de opgekropte grieven der arbeiders, niet binnen de perken te houden en breidde zich snel uit. De regeering verweet dit aan Zoubatoff en deed hem vallen. Nu waren de organisaties zonder leiding en nu gevoelde Gapon, dat het zijn tijd was, handelend op te treden. Hij organiseerde opnieuw, maar maakte er eene strijdbare or-

ganisatie van, die in staat zou zijn, voor de belangen harer leden op te komen.

Spoedig bleek hoe noodzakelijk dit was. Op de fabriek van Poutiloff te St. Petersburg waren eenige werklieden ontslagen wegens hun lidmaatschap der organisatie. Gapon trachtte onderhandelingen aan te knopen. Het mislukte, de vereeniging werd niet erkend. Daarop ging men in staking. De nood onder de arbeiders klonk tot een ontzettende hoogte, maar met taaie volharding hield men vol. Toen besloot men in goed vertrouwen op de welwillendheid van den Czaar, dezen een smeekschrift te gaan aanbieden. Dit zou geschieden op den St. Wladimirdag, den 22en Januari. Hoe dit affiep, weten we allen. Ik laat hier nu het woord aan Gapon zelf, omtrent de gebeurtenissen van dien dag: ¹⁾

Op den avond van den 21sten (7den) Januari trof ik op eene van onze vergaderingen een paar vertegenwoordigers der sociaal-democratische en sociaal-revolutionaire partijen.

„We gaan dus Zondag, daartoe hebben we reeds besloten” zeide ik. „Ontplooit geen enkel vaandel; de processie mag niet den geringsten schijn van een revolutionaire demonstratie hebben.”

De revolutionairen beloofden zich daaraan te houden.

In den loop van den avond zocht ik mijn vriend K. op, om ons samen naar eenige voormannen der vrijheids-

Waar de toepassing dezer middelen — gezien den in Delft heerschen geest, — voorloopig nog wel tot de vrome wenschen zal behooren, daar kan ik, op het oogblik althans, niet anders doen dan met nadruk de hoop uitspreken, dat de Centrale Commissie toch vooral haar krachten niet zal aanwenden ter vergemakkelijking der examens. Ik geloof ook niet, dat dit in de bedoeling van den heer S. ligt; tusschen de regels door lezende, meen ik uit zijn artikel te mogen opmaken, dat hij, zij het dan ook ten koste van algemeene wetenschappen, meer tijd besteed wil zien aan directe vakstudie, aan mijnbouwkunde en metallurgie. Dit nu acht ik overbodig. Wie hier in Delft vrij geregeld de colleges en oefeningen over deze onderwerpen bijwoont, daarbij trouw zijn Engineering and Mining Journal leest om op de hoogte van zijn tijd te blijven, dien acht ik in staat, niet om op den dag na zijn eindexamen de leiding van een of ander groot werk op zich te nemen, — maar dat kan ook nooit het doel zijn van onze opleiding — van hem verwacht ik echter wel, dat hij, na eenigen tijd op een onderneming vertoefd te hebben teneinde zich in die bepaalde omstandigheden in te werken, voldoende ingenieur zal blijken te zijn om het geheele bedrijf te kunnen overzien, de goede zijden er van te waardeeren en de eventuele fouten te ontdekken en te verbeteren.

Het onderscheid tusschen den ingenieur en den opzichter moet zijn en blijven, dat de laatste volkomen op de hoogte is van den dagelijkschen gang van zaken, in staat moet zijn om een eenmaal loopende mijn of smelterij in bedrijf te houden, alle details dus van zijn bepaald onderdeel onder de knie moet hebben, terwijl van een ingenieur verlangd zal worden, dat hij een zakelijk, principiëel advies geven kan in hoofdzaken, dat hij à priori de gevolgen zal kunnen beoordeelen van een verandering in het productieproces, dat hij bij het zoeken naar en het invoeren van verbeteringen geen tijd en geld zal zoek maken op proeven, die reeds van te voren, als zijnde theoretisch onjuist, hadden kunnen en moeten worden veroordeeld.

Een opzichter mag ons gerust de baas zijn in de directe uitvoering van werken, analoog aan die, waarmee hij zich reeds lang door ondervinding vertrouwd heeft gemaakt, een ingenieur, en vooral een mijn-ingenieur, van wien in dat opzicht vaak het ongeloofelijke wordt gevergd, moet per slot van rekening voor niets staan en moet, zij het dan ook na eenig tobben, voor het gekste ding een ontwerp kunnen leveren, dat tenminste theoretisch juist is, al moge dan ook in de practische uitvoering eerst na veel zoeken het ware worden gevonden.

En om tot zulke dingen in staat te zijn, om zó'n algemeenen blik op de zaken te krijgen, om een werkelijk wetenschappelijk man genoemd te mogen worden, de heer S. houde het mij ten goede, indien ik dit hier niet nader motiveer, daarvoor acht ik een flinke voorbereidende studie van de verschillende onderdeelen der wis- en natuurkunde onvoorwaardelijk noodwendig. Niet zoozeer om het directe nut van die vakken zelf — ik acht het zeer waarschijnlijk, dat ik in mijn later leven nooit b.v. de Taylor'sche reeks zal gebruiken — maar wel om het indirecte voordeel,

beweging te begeven, o. a. naar Maxim Gorki, en hem te vragen al het mogelijke te doen om bloedvergieten te voorkomen. Zij hebben daartoe nog bezoeken gebracht bij vorst Swjatopolk-Mirsky en bij den heer Von Witte, maar zonder eenig gevolg. Daarop had ik een afspraak met de leiders der arbeiders, 18 in getal, elkaar in een café te vinden, om afscheid van elkander te nemen. De man, die ons bediende, fluisterde mij toe: „We weten, dat u morgen naar den Czaar gaat terwille van het arme volk — God helpe u.”

Ik overnachtte in de vierde wijk, aan den kant van Narwa. Mijn beschermer, een forsche, goed gewapende smid, Philipp, bracht mij weg. Hij had den bouw van een atleet en droeg een langen baard. Hij is offer van den bloedigen Zondag geworden.

Onderweg hoorden we voortdurend het dof gestamp van marcheerende soldaten en getrappel van kozakkenpaarden. Maar, afgezien van de enkele voorbijgangers, die zich verschrikt over de knarsende sneeuw spoedden, waren de straten leeg. De nacht verliep zonder stoornis, en om 9 uur stond ik op en dronk thee met een paar mijner vrienden. De politie wist niet, waar ik mij ophield.

Onder het ontbijt kwam er een arbeider binnengestormd, dien wij altijd met achterdocht hadden behandeld om zijn vreemd gedrag. Toen hij mij zag, bleef hij even verrast

dat hunne beoefening in hooge mate er toe bijdraagt, in onzen geest de noodzakelijke bestaansvoorwaarden te scheppen voor de capaciteit, om een ingewikkeld geheel te overzien en te ontleden, voor het vermogen, voor een ingenieur van zoo groot gewicht, om in het bizondere het algemeene te zien.

Dit geldt algemeen, voor alle vakken; den heer S. in het bijzonder wil ik één voorbeeld geven, al zal hij misschien niet onmiddellijk de juistheid er van toegeven: Zou het wel mogelijk zijn, het soms zoo uiterst gecompliceerde stelsel van putten, tunnels, gangen, verwerpingen, enz. in de onderaardsche werken eener mijn, ons duidelijk voor den geest te halen, indien deze daartoe niet was voorbereid door een vrij diep gaande beoefening der beschrijvende meetkunde?

M. I.

Apollo-Uitvoering voor Armenzorg.

Donderdag 11. vond in de groote zaal van Stads Doelen een solistenavond plaats, waarvan de opbrengst voor Armenzorg bestemd was.

't Initiatief hiertoe was genomen door Apollo, dat daarmee den weg bewandelde van vele vereenigingen, die wel weer eens een uitvoering willen geven en onder de hoede van de liefdadigheid 't menschlievende publiek vergasten op bereidwillige solisten . . .

In den laatsten tijd vestigt men er de aandacht op dat hier van een soort „oneerlijke mededinging” sprake kan zijn.

Beroepszangers klagen er over, dat dilettanten hun als 't ware het lied van de lippen nemen, dat men tegenwoordig goed zingende heeren en dames uit hun huiselijken kring weglukt om in de concertzaal hun gaven ten toon te spreiden, en dat bemiddelde meisjes of heeren, die wèl hun levenstaak maken van de beoefening der muziek, zich, hebbende de belooning niet noodig voor den broode, om het honorarium minder bekommeren.

Er schuilt waars in de verontwaardiging der beroeps-musici zonder middelen en met vaak groot huisgezin. Maar ik voor mij zou een beperking in het kwade oordeel willen voorstaan.

Biedt ons een dilettant wezenlijke kunst, kan hij ons iets moois geven, laat hij zich dan doen kennen aan zoo groot mogelijk publiek, maar laat de „lief” zingende, spelende, strijkende dilettant zich tweemaal bedenken, voor hij optrede buiten den aangewezen kleinen kring van bewonderaars.

Het concert van Apollo waarover ik hier te spreken heb, heeft me niet versterkt in de meening dat een concert van tweede-rangs krachten ook zijn charme kan hebben.

Ik heb een hoogen eisch voor solisten.

Zij moeten kunst geven, en dit sluit in zich, ze moeten zich zelf geven, ze moeten mij kunnen ontroeren en een andere snaar in mij doen klinken, dan bij het hooren van een stoomfluit of het zien van een bord gort met stroop.

Er is iets wat een kunstenaar van een kunstemaker

staan, en holde weer het huis uit, zonder dat nog iemand hem had kunnen tegenhouden. Spoedig daarop kwam er een boodschap van generaal Fouillon, die me aan de telefoon ontbood; hij wilde me spreken. Om tijd te winnen, stuurde ik een arbeider er heen. Deze kwam echter terug, zonder met den commandant van de stad gesproken te hebben. Hij was onderweg de pristow (hooge politie-beampte) van deze wijk tegengekomen, en die had hem toegeroepen: „Aha, zit vader Gapon dus dáar!” Mijn vriend begreep daaruit, dat er gevaar was voor gevangen nemen en was dus gauw terugggegaan.

Tegen 10 uur had zich al een ontelbare menigte menschen verzameld, daar ik gezegd had, dat de optocht om dezen tijd zou beginnen. Allen waren volkomen nuchter en hielden zich zeer ordelijk.

Nu reeds kwamen de eerste voortteekenen van het onweer dat over ons zou losbarsten, tot ons. Er kwamen opgewonden arbeiders met berichten, dat de overwegen bij de slagboomen aan de Narwalijn met militairen waren afgezet. Nog voordat we op weg gingen, kwamen er een massa berichten in, waaruit we begrepen, dat de gansche stad in dien eenen nacht in een kampplaats omgezet was. Door alle straten trokken troepen infanterie, cavalerie, artillerie, gevolgd door ziekenwagens en veldkeukens. De „roode kozakken der lijfwacht van zijne majesteit”, waren met de gewone

onderscheidt en wie dit verschil niet voelt, doet beter zich niet wijs te maken, dat hij door kunst in andre gemoedsstemming komt.

Hoogstens is voor velen het een gevoel van bewondering, waar bewondering zou moeten zijn en klapt men daardoor in zijn handen.

Handengeklap is een uiting van domme verwondering, en een handwerksman, die een leelijke kast maakt met muizenfijn snijwerk waaraan hij honderd jaar heeft gewerkt, verdient dan ook een oorverdoovend handgeklap.

Nu was van kunst op den Apollo-avond bijna geen sprake.

En gaafheid van techniek, die ik soms wel wil zien — inferieur, maar in inferieureit toch tot wát op te voeren — was er ook bijna niet.

En dan het mengelmoes van componisten, altemaal bijna van een vermoeiende tweede rangsheid.

Neen, Apollo heeft ons niet vergast.

Mejuffrouw Truce Rovers, die viool speelde, kan ik niet zeggen, dat mij een oogenblik iets gegeven heeft. Misschien dat ontsteldheid dit veroorzaakte, maar ik geloof, dat Mej. T. R. goed zoude doen zich eerst eens rekenschap te geven van het: wat vioolspel moet zijn buiten het technische gedeelte en zich wat meer te verdiepen in hetgeen ze voordraagt.

(Hiermee is niet gezegd, dat ze technisch goed speelde; de zuiverheid liet b. v. vaak veel te wenschen over).

Mevr. Kessler beschikt over een wel mooi geluid en heeft soms gevoel, maar 't totaal van mijn indruk is die van onvolmaaktheid en in voordracht en in techniek.

De Heer De Iongh is een verdienstelijk pianist en ofschoon niet door zijn spel een bijzondere emotie verwekkend, is zijn voordracht toch van een prettige natuurlijkheid, die aangenaam aandoet.

Hij is, dunkt me, een van die menschen die niet werkelijk onmuzikaal kunnen spelen, al wilden ze dat, en die onbewust meekregen een onmogelijkheid iets kunstmatig te fabriceren, wat dan voor werkelijke kunst gehouden wordt.

De Heer Krah, oud-Apollo-lid, begeleidde Mej. Rovers en toonde zich ons als componist.

Ik denk niet dat de Heer Krah meent er al te zijn, maar 't is misschien niet onnoodig hier nog eens te herhalen, dat van een componist iets anders geëischt wordt, dan wat niet-vals klinkende noten aaneen te rijgen.

Van den componist meer nog dan van den uitvoerder, mag men verwachten, dat hij zijn innerlijk weet uit te storten in klanken, en dat hij deze weet vast te leggen op wat dood muziekpapier, waar ze voort droomen om van tijd tot tijd gewekt, den hoorder wonder te ontroeren.

De Heer Krah voldoet niet aan den billijksten eisch een componist te stellen.

Zoet en flauw en weinig interessant en bordurend op eendelooze, lang gehoorde en verwijfde thema's is de indruk iets als een moderne Jungmann, die eens gevierde sentimentalist van 50 jaar geleden, die door onze ouders geroemd en geprezen en véel gespeeld, nu bij de meesten onbekend is.

De Heer Krah moet oppassen niet in zelfadoratie te

„blauwe of Atamantzy" verdeeld over de binnenstad, cava-lerie en voetvolk hadden de Peripherie bezet. Het plein voor 't paleis wemelde van soldaten van alle wapenen, en op alle pleinen hadden de verschillende regimenten hun leger opgeslagen. De bruggen over de Newa waren ook door militairen afgezet; in 't bijzonder de Troitzky-brug; daar stonden de Donsche kozakken en grenadiers uit Nowgorod. Drie stukken geschut had men van uit de Peter-Paulusvesting er heen gereden en op de brug opgesteld. In de vesting zelf waren voorzorgsmaatregelen getroffen, als had men met de Japanners te doen, in plaats van met ongewapende onderdanen des keizers. De regeering was zeker bang, dat het volk pogingen zou doen, om het arsenaal te plunderen.

Het tramverkeer was overal stil gezet, maar het voet- en sledeverkeer was nog niet onderbroken. Toen ik al die berichten vernomen had, schoot mij de gedachte in dat het goed zou zijn, de demonstratie een beslist religieus karakter te geven; ik zond daarvoor een paar man naar de naastbijgelegen kapel, om kerkelijke banieren en heiligen beelden te halen, maar de koster weigerde ze af te geven. Daarop stuurde ik 100 man om ze met geweld te bemachtigen, en binnen enkele minuten waren ze tot onze beschikking. Ook stuurde ik nog iemand naar een onzer vergaderlokalen om het portret van den Czaar te halen, ten einde

vervallen, want hij bedenke dit: de loutere gaaf van muziek schrijven is geen verdienste, een cadeau der natuur, en het gebruiken van dit geschenk zonder emotie, zonder drang en zonder aandoening is een slecht misbruiken.

Van den Heer Van der Kun kan ik slechts zeggen dat hij mij tegen viel.

Hij heeft een goede stem, maar met een paar erg hinderlijk leelijke klanken, spreekt de talen slecht uit en toonde zich op zijn sterkst in het Hollandsche liedje.

Ziedaar het terrein des heeren Van der Kun, het eenvoudig Hollandsche lied; dan komt misschien later vanzelf de macht, ook in muziek, waaraan een diepere emotie ten grondslag ligt, zich te uiten.

Ik voel als een zware onaangenaamheid op me de noodzakelijkheid van zoo weinig waardeerend te schrijven.

Het doet mij leed, Apollo, dat het goede wil, niet te kunnen gelukwenschen met een goedgeslaagde uitvoering.

Maar de eerlijkheid van een kritiek is het eenigst wat niet van 's schrijvers wil afhankelijk is en het bij mij zoo levendig bewustzijn dat honingsmeren en luide vergoding de meest zekere middelen zijn de betrokken personen te vergiftigen, maakt schipperen met wat niets zeggende woorden mij een gruwel.

Een volgend maal hoop ik Apollo meer in zijn kracht te zien.

V. B.

De Décadence der Medische Faculteit van het Amsterdamsch Studentencorps na de Fusie.

De ondergeteekenden, allen van nabij bekend met den gang van zaken in de faculteit, voelden zich gedrongen, hunne meening eens te uiten aangaande den hopeloos toestand der Medische Faculteit van het Amsterdamsch Studentencorps. Dat de toestand dier faculteit inderdaad allertreurigst is, zal ieder moeten toestemmen, die genoeg belang stelt in het studentenleven, om eens om zich heen te kijken. Want wat ziet hij dan?

Een Medische Faculteit met \pm 570 leden, die Algemeene Vergaderingen (let op dien pompeuzen naam) houdt, bezocht door het Hoofdbestuur, met enkele leden, zeg 2 of 3, maar allen, omdat die heeren een of ander verslag moeten uitbrengen. Dat die uiterst slecht bezochte vergaderingen altijd nadeel als gevolg kunnen en ook zullen hebben, is zoo klaar als de dag. Om maar een enkele te noemen.

Kliekregeering. Door een voorstel wordt het belang van een klein kringetje bedreigd, of andersom, gediend. Dat klikje heeft niets anders te doen dan te zorgen voor een 8 à 10-tal stemmen, om zich de overwinning te verzekeren. Let wel, de faculteit, in wier naam zulk een besluit genomen wordt, telt 570 leden.

Dat dit geen hersenschim, maar werkelijkheid is, willen wij door een paar voorbeelden nader toelichten. Een commissie ziet kans, geld binnen te sleepen, zorgt dat enkele leden ter vergadering komen, en behaalt een gemakkelijke

(Zie vervolg Tweede Blad.)

daarmee onze demonstratie een vredelievend stempel te geven.

Het was een droge, vriezende morgen, een typisch Russische winterdag. Ondanks de snijdende koude gingen allen blootshoofds.

„Gaan we door de rijen soldaten heen of maken we een omweg om hen te ontloopen?" werd mij gevraagd.

„Neen", antwoorde ik snel, den rechten weg! Hebt moed! De dood of de vrijheid!

De stoet bewoog zich in gesloten rijen, er naast echter liepen kinderen. Eenige vrouwen stonden er op in de voorste rijen te zijn, om mij, naar ze zeiden, met haar lichaam te beschermen. We moesten geweld gebruiken, om ze weg te leiden. Zoo bereikten wij den slagboom aan de Narwalijn. De volksmenigte groeide onderweg, het gezang werd steeds voller en vuriger, het geheel aangrijpender.

Eindelijk waren we genaderd tot op 200 pas van de plaats, waar de militairen stonden. De rijen infanterie hadden ons den weg versperd. Vóór hen bevonden zich afdeelingen cavalerie, wier sabels in de zon blonken.

Plotseling, snel als de bliksem, kwam een troep kozakken met de blanke sabel op ons toeschieten. Het was tot een slag gekomen. Een schreeuw van ontzetting klinkt op, als de kozakken lijnrecht op ons instormen. De voorste rijen splitsen zich en stuiven rechts en links uit elkaar. Ik zag

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 8 MAART 1906. No. 21.

overwinning. Een andere commissie acht zich hierdoor verongelijkt, zorgt op een volgende vergadering voor een paar stemmen meer, en vernietigt dan het besluit der vorige vergadering.

Het Hoofdbestuur belegde eens, op verzoek van 20 leden, eene algemeene vergadering, om te trachten door het aannemen eener motie het dreigend vertrek van een hoogleraar te helpen voorkomen. Deze vergadering werd bijgewoond door 5 leden, benevens 8 reporters der groote pers. En de opinie dezer 5 leden moesten de betrokken universiteiten slikken voor de meening van 570 medische studenten! Hoe anders zou dit geweest zijn vóór de Fusie!

Een ander zeer sprekend voorbeeld vindt men in de geschiedenis der secties voor Wetenschappelijken Arbeid, wier verhouding tot de faculteit door bovengenoemde reden een algemeen bekend lijdend is geweest.

Een tweede narigheid ligt er in de groote moeilijkheid menschen te krijgen, geschikt en genegen, zooals de term luidt, om eenige werkzaamheid als commissie-lid of anderszins op zich te nemen. Als een naam genoemd wordt, hoort men allereerst: „heb ik daar wat voor te doen?” en zoo noodig kun je rekenen op steun van het hoofdbestuur! Ook hierin zijn de schromelijke gevolgen te duidelijk, dan dat men ze over 't hoofd zou kunnen zien. Men denke slechts aan het laatste Semesterboekje, dat één groote mislukking is geweest, en dat zoo slecht afsteekt bij die van voor enkele jaren.

Een verder teeken van verval ligt in de eveneens uiterst slecht bezochte afdelingsvergaderingen; ook hier absoluut gemis aan belangstelling; de leden werken niet mee, waardoor het te verklaren valt, dat de enkele gunstige uitzonderingen, wetend dat niemand bereid gevonden wordt tot medewerking, slechts met groote moeite over te halen zijn tot het vervullen van het dikwijls zeer moeilijke, en meestal hoogst ondankbare baantje van afdelingsbestuurslid. Ja, als een bestuur eens iets verzuimd heeft, o, dan wordt ieder wakker; uitdrukkingen als „dat stomme bestuur”, en dergelijke meer moeten bewijzen, dat men zich dan weer herinnert, dat er nog zoo iets als een Medische Faculteit is, met enkele menschen, die zoo gek zijn als bestuursleden daar wat moeite aan te besteden.

Het zou geen of weinig moeite kosten, met verdere voorbeelden aan te toonen hoe onhoudbaar de tegenwoordige toestand der Medische Faculteit geworden is. Ook financieel is de Medische Faculteit er in den laatsten tijd op achteruitgegaan. Volgens de corpswet heeft iedere faculteit recht op f1,— subsidie per lid uit de corpskas; indien echter ook maar de mogelijkheid in het vooruitzicht gesteld wordt, dat de faculteit misschien het volle haar toekomstige bedrag zou opeischen, dan slaat den Senaat de schrik om het hart: de corpsbegroting zou niet meer sluitend te maken zijn.

hoe de sabels opvlogen en neerhieuwen; en mannen, vrouwen en kinderen vielen als houtspaanders, terwijl gesteun, gevloek en gekerm de lucht vervulden.

Maar toch — wij schreden verder met ons grootsch voornemen, met stijgenden wrok in 't hart.

De kozakken hadden hunne paarden omgewend en begonnen nu van achter af aan wederom zich een weg door den stoet te banen. Zij sprongen er midden door weer terug naar den Narwa-slagboom, waar zij zich opnieuw opstelden, nadat het voetvolk de rijen geopend had om hen door te laten.

Wij schreden vastbesloten verder, voor ons dreigden de bajonetten.

We waren op niet meer dan 50 pas van de soldaten, alleen van hen gescheiden door de brug van het Tarakanoffkanaal, toen plotseling, zonder dat de geringste waarschuwing eraan was voorafgegaan, een lang aangehouden geknetter van vele gewerschoten weerklonk. Wassiljew, met wien ik hand aan hand ging, liet mijn hand los en zonk in de sneeuw. Eveneens viel een van de arbeiders die een kerkbanier droegen. Terstond wendde ik mij tot de menigte en riep hen toe zich op den grond te werpen, ook ik liet me neervallen. Terwijl we zoo neerlagen dreunde een tweede salvo, toen nog één en nog één, totdat het mij toescheen, dat er geen eind aan zou komen. Allen waren

En dat het corps uitkomt, nu iedere faculteit zich met minder tevreden stelt, is alleen te danken aan den onwaardigen toestand, dat de corpsleden, die f 1,50 contributie betalen, eenvoudig lid zijn bij de gratie van hen, die f 2,50 extra bijpassen, en daarom het recht krijgen, lid der corpsvereenigingen te worden. Ook dit is een toestand, die hoe eer hoe beter veranderd dient te worden in nivelleerenden geest. En nu ligt de circulus vitiosus juist hierin, dat, als iedereen zonder onderscheid bijvoorbeeld f 2,50 moest betalen, de faculteit (en met haar het corps) haar leden met 10-tallen tegelijk zag verminderen, waardoor het corps weer zijn doel, vereeniging van allen, missen zou.

Ons dunkt, het zal iedereen nu duidelijk geworden zijn, dat de toestand allertreurigst is. Hoe dien nu te verbeteren? De een zal dit, de ander dat aangeven, maar de meesten zullen in hun onverschilligheid blijven voortdoezelen. (Want die ellendige onverschilligheid is wel het grootste nadeel, dat de Fusie heeft bewerkt. Hoe geheel anders in den tijd van M. S. S., toen iedereen zich interesseerde voor zijn faculteitsvereeniging). Maar al wie eenigszins belang stelt in deze dingen, zal zich gedrongen voelen, aan pogingen tot verbetering mede te werken. En dan moet wel allereerst de vraag aan de orde gesteld worden naar de oorzaak der malaise, en wanneer we het hierover eens zijn geworden, dan eerst zal handelend kunnen opgetreden worden, onder het devies: „Zachte heelmeesters maken stinkende wonden!!”

Na het voorafgaande zal niemand zich verwonderen, wanneer wij zeggen: de oorzaak ligt in de metamorphose der M. S. S. in M. F. Althans voornamelijk. Want wij willen wel aannemen dat ook het groote stadsmilieu zijn invloed doet gelden; dat ook indien M. S. S. gebleven ware, het jeugdig vuur der oprichters plaats zou gemaakt hebben voor meer kalme belangstelling der voortzetters. Maar wie let op het verschil tusschen de enthousiaste jaarvergaderingen van vóór de Fusie, en op de direct daarna beginnende en sedert voortdurende jammerklachten, geuit door rectoren en praesides als Jan Ort, Staverman, enz. en wie zijn oog dan niet willens en wetens sluit voor de historische volgorde der feiten, zal tot de overtuiging moeten komen, dat hier het „post” vervangen moet worden door het veelbetekenende „propter.” Van den rang van zelfstandige vereeniging is M. S. S. thans afgedaald tot dien van onderdeel van het corps. En welk een corps! Een corps, dat zijn hoogste eereambt thans ziet toegekend aan 't product van dispuutkuiperij en kliekengeknoci; een corps, dat studieleiden lijmt door lage contributie; een corps, dat geen geld heeft om zijn almanakken rond te sturen, waardoor ettelijke honderdtallen (o heerlijke belangstelling) onafgehaald blijven liggen; een corps, dat zich niet gelijkwaardig kan achten met die van andere Universiteiten, daar het zijn representatie heeft afgeschapt, terwijl verbroedering alleen mogelijk is tusschen corpsleden van elders met gezelschapsleden van hier. Is het wonder dat, waar we vroeger hadden een bloeiende M. S. S., die met haar geldmiddelen flink kon rondkomen, en waar we thans een kwijnende M. F. hebben, ondergeschikt aan zulk een A. S. C., een M. F., die bij gelijke contributie der leden over veel minder middelen beschikt, is het wonder, dat de belang-

eerst op de knieën gevallen, toen plat op den grond, de gezichten verbergend voor den kogelregen. Een grijsaard Lowrentjew, die de beeltenis des keizers droeg, viel onder de eerste offers. Een andere oude arbeider nam de beeltenis op, toen zij den eerste ontviel, en droeg haar zoolang, tot het volgende salvo ook hem doodde. Voor hij den laatsten adem uitblies, riep hij nog uit: „Ik wil sterven, als ik maar eerst den keizer zien kan!” Van één onzer, die de kerkbanier droeg, werd de hand verpletterd.

Een kleine jongen, die de kerklamp droeg, viel door een kogel getroffen neer; hij hield nog altijd den lantaarn vast en poogde weer op te komen, toen een tweede kogel hem geheel doodde. Mijn beschermer en metgezel, de smid lag ook dood, en allen die heiligenbeelden en vaandels gedragen hadden; deze emblemen zelf lagen in de sneeuw.

Eindelijk hield het schieten op. Ik stond op en tegelijk met mij nog eenigen, die ongedeerd waren en ik keek naar de anderen, die om mij heen lagen.

„Staat op!” riep ik hen toe; maar ze bleven liggen. In 't eerst begreep ik niet, toen begon het mij duidelijk te worden. Dat was ontzettend! Mijn Wassiljew lag dood aan mijne voeten. Vertwijfeling greep mij aan....

¹⁾ Een gedeelte hiervan is overgenomen uit de groene „Amsterdammer” van 4 Febr. 1906.

(Wordt vervolgd.)

stelling verflauwd is? Wie is er, die het niet betreurt, dat de Fusie de bloeiende M. S. S. heeft doen plaats maken voor zulk een misbaksel? Ons dunkt, verbetering van dien onhoudbaren toestand is dringend noodig; door onze positie als hoofdbestuursleden der Medische Faculteit zijn wij van nabij bekend met al het ongemak en alle nadeelen, bezorgd door den tegenwoordigen toestand, en wij kunnen niet nalaten, de studenten der andere Universiteiten met klem te waarschuwen voor een eventueele tweeedeeditie van het in Amsterdam afgespeelde drama eener Fusie tusschen corpsleden en niet-corpsleden.

Is die verbetering mogelijk door een verandering, die de bestaande regeling in principe onaangetast laat? Wij gelooven van niet!

En is dat niet zoo, dan blijft niets anders over, dan te trachten tot verbetering te komen door het kwaad in den wortel aan te tasten. Alle onheil is voortgekomen uit de Fusie, die wij thans mogen beschouwen voor de faculteits-vereenigingen een reusachtige mislukking te hebben opgeleverd. Alleen door de begane fout te herstellen met het weder ongedaan maken der fusie is een gezonde toestand te verkrijgen. Laat de Medische Faculteit zich weerlosmaken van het Amsterdamsch Studentencorps, en als zelfstandige vereeniging, de Studiebelenen harer leden behartigen. Dan alleen is werkelijk verbetering te verwachten.

P. M. S. VAN LEEUWEN.
CH. W. F. WINCKEL.
F. J. STUURMAN.
H. F. BARTELS.
G. J. BUSÉ.
J. R. KATZ.
J. REEDEKER.

AMSTERDAM, Maart 1906.

Historisch Materialisme.

De beantwoording van de vraag door den Heer M. K. tot mij gericht, kost meer tijd, dan ik op het oogenblik voor dit doeleinde ter beschikking heb, niettegenstaande ik het antwoord reeds een week uitstelde.

Wellicht doet zich de gelegenheid later op, mijne meening aan die van den Heer M. K. te toetsen, als het S. W. ons bijgeval artikelen over dit onderwerp van des Heeren M. K.'s hand brengt.

Voorloopig zij dan gezegd, dat de volstrektheid van de gravitatie-wet de volstrektheid van de Hist. Mat. hypothese uit der aard geheel in de schaduw stelt.

Waar nu velen t. o. v. het Hist. Mat. een wisselwerking aannemen, is een wisselwerking t. o. der gravitatie een dwaasheid.

Het Hist. Mat. is niets meer dan een zeer goed te gebruiken methode ter verklaring, van geschiedvorsching; maar of men van elk verschijnsel, oorsprong, vorm, de plaatselijkheid en tijdelijkheid, hist.-mat. kan verklaren, zou ik hoogstens onder benefice van inventaris kunnen aanvaarden.

Al is het wellicht mogelijk materialistisch te verklaren, dat de landbouw-bevolking godsdienstiger zal zijn dan een industriele bevolking, de materialistische verklaring waarom zich zooveel verschillende godsdienstvormen of verschillende ideeën in streken met denzelfden economischen ondergrond voordoen, zal lastiger te vinden zijn, want het Hist. Mat. mag volgens U, M. K., evenmin als de gravitatie uitzonderingen vertoonen.

C. M. L.

Lezing van prof. H. Pirenne.

't Ligt niet in mijne bedoeling hier een verslag te geven over de hoogst belangrijke lezing, welke de beroemde Gentsche hoogleraar Zaterdagavond in de Aula der Universiteit hield voor leden en genoodigden der Litt. Fac. van het A.S.C. Eerstens leent 't onderwerp, „Le mouvement social et économique des Pays-Bas dans le XVIIe siècle”, zich niet tot een beknopt uittreksel en secundò kunnen allen, die er belang in stellen, uitnemende verslagen vinden in de Zondagochtend-bladen van „De Telegraaf” en 't „Algemeen Handelsblad.”

Ook hierom was deze rede zoo uiterst interessant, wijl ze

duidelijk in 't licht stelt, dat geschiedenis niet enkel is 't opsommen van feiten, maar dat uit de geschiedenis van 't verleden, het heden en de toekomst zijn af te leiden. Neen, geschiedenis bestaat niet in 't van buiten leeren van jaartallen, moorden, veldslagen en vredesverdragen; de werkelijke studie der historie gaat dieper en bewijst de wereldgebeurtenissen uit sociale misstanden, als de uitvloeisels van de stroomingen des tijds. Handel, industrie, kapitalisme, kortom de economische verhouding in de landen leidt den historicus tot de feiten, ze is voor hem de onmiddellijke oorzaak der daden; en nimmer mag de maatschappelijke toestand een gevolg, maar moet steeds de directe aanleiding zijn. Daardoor kan nooit de studie der geschiedenis droog of vervelend worden, omdat telkens de onderzoeker nieuwe velden te bearbeiten vindt, de groote gevolgen uit kleine oorzaken speurt; geen andere wetenschap biedt zoo'n uitgestrekt terrein als de geschiedenis en dit is juist 't treurige van de H. O. wet t. o. v. de geschiedenis, dat nooit een student zich geheel aan die veelomvattende studie kan wijden; dat in de jaren, wanneer de historicus een ruimen blik krijgt op allerhande sociale toestanden, met de historie in 't nauwste verband, hij ze niet kan verwerken, wijl de wet, die een 30 jaar geleden is gefabriceerd, in den tijd toen de geschiedenis binnen de ouderwetsche nauwe baan van schoolmeesterij was gedrongen, hem de handen bindt; 't ruime veld is door een minister, wiens knapheid natuurlijk gewoonweg enorm was, afgesloten met een hooge heining van geleerdheid, die met de geschiedenis evenveel gemeen heeft als de ratel van den vuilnisman met 't concertgebouw-orkest.

Daarvoor zijn we prof. Pirenne en 't bestuur der Litt. Fac. dankbaar, want alleen wanneer de groote massa tot dat besef komt, kunnen we op verbetering hopen.

A. C. J.

Lezing over Filippo Brunellesco.

Door den Heer PETERS, Rijksbouwmeester.

De lezing van den heer Peters was in hooge mate verrassend. Wie naar een stad reist met het doel een oude kerk te bewonderen en op het leege plein een hageprediker vindt, die spreekt over de toekomst zijner hoorders, wie met een verrekijker den sterrenhemel wil onderzoeken en zijn kijker bij ongeluk te laag richt, zoodat hij door een drukke straat kijkt, kortom ieder, die iets geheel anders ontmoet dan hij verwacht, kan zich voorstellen welken indruk de lezing van den heer Peters op ons maakte, toen wij, hopende een dieper inzicht in leven, werken en invloed van den grooten Brunellesco, een slechts met zeer lossen band gehecht onderwijs behandeld kregen, n.l. een raadgeving aan ons jonge studenten, wat en hoe ons streven moet zijn.

Hoewel ik dus vreemd opkeek, heb ik toch met eenige belangstelling de eerste helft der rede aangehoord. Spr. zei in korte woorden het volgende:

Bij de eerste ontwerpen, bij den eersten voetstap op het pad der architectuur komt al spoedig de idiote vraag op: In welken stijl zal ik bouwen? Het doen van deze vraag is natuurlijk, maar zij is op zichzelf idioot. Hebben de meesters der Grieken, der Gothen, der Perzen gevraagd: In welken stijl zal ik bouwen? Neen natuurlijk; juist de grootheid van hun streven, de beteekenis hunner prestaties zijn het gevolg van het volgen van den weg door één of meer grooten aangewezen, het oog gericht op één doel, het trachten naar een gemeenschappelijk ideaal.

In welken stijl zal ik bouwen? De studenten van dezen tijd zijn te beklagen, de professoren van dezen tijd hebben een moeilijke taak, juist omdat onze vraag op den voorgrond moet treden. Wij hebben een inzicht in en een overzicht over de verschillende bouwperiodes, maar een eigen stijl hebben wij er niet uit kunnen filtreren.

In welken stijl zal ik bouwen vraagt ge. Welnu het antwoord is: Zoek naar een eigen Hollandschen stijl, een stijl, die zich aansluit bij onze materialen, samenhangt met onze toestanden, beantwoordt aan de eischen, die ons klimaat stelt.

Tot nog toe is deze nog niet gevonden, doordat:

1. Er te weinig aansluiting der architecten onderling bestaat.
2. Bij de groote mannen onzer eeuw te weinig eenheid van streven was.
3. In ons vak de Beunhazerij op den troon zit.

Men zal begrijpen, dat waar deze lezing in de plaats

treedt van een ernstige studie over Brunellesco, berisping, maar ook een zekere onvoldaanheid en misnoegen bij de hoorders niet kan uitblijven.

Veel zou er misschien nog zijn terecht gekomen, wanneer de tweede helft nu maar aan de hooggespannen verwachtingen had beantwoord, maar ook dit was niet het geval.

O, zeker het is alleszins interessant te weten hoe blij de Florentijners waren met hun koepel van 42 M. diameter, het is belangrijk dat Ghiberti de deur van het Baptisterum ontwierp en zeer van belang is het dat Br. voor het eerst de niet inheemsche Gothische tradities omverwierp en de klassieke elementen op den voorgrond deed treden, maar wat ik zoo gaarne duidelijk en helder uiteengezet had willen hebben, dit alles bleef vermoedelijk door gebrek aan tijd achterwege of werd in weinig belangrijke termen blootgelegd.

Werkelijk het spijt ons dat we niet enthousiaster over dezen avond kunnen spreken, maar wij kunnen niet anders.

v. H.

BERICHTEN EN MEDEDEELINGEN.

DELFT.

VRIJE STUDIE.

Lezing van Ds. Bähler over „Boeddhisme”, op Vrijdag 9 Maart, des avonds ten 8 ure, in de kleine concertzaal van Stads Doelen.

Introductiekaarten te verkrijgen aan de zaal.

SCHEEPSBOUWKUNDIG GEZELSCAP „WILLIAM FROUDE”.

Woensdag 14 Maart 1906: Excursie naar Rotterdam. Voormiddag: naar de Naamlooze Vennootschap Wiltons Machinefabriek en Scheepswerf. Namiddag: naar het Stoomschip „Nieuw-Amsterdam” der Holland-Amerika Lijn. Vertrek Delft: 8.31 u. Greenwichtijd.

Zij, die aan deze excursie willen deelnemen, moeten zich aan een der bestuursleden opgeven, of teekenen op de lijst in de teekenzaal der afdeling Scheepsbouw, vóór Zaterdag 10 Maart, 12 uur 's middags, daar de directie van de H.-A. L. een juiste opgaaf van het aantal personen verlangt.

SNJEUNTOJOUNSELSKIP „FRISIA”.

Snjeuntojoun, dizze tsien fên foarjiersmoanne, gearkomste by JEHANNES WITTEVEEN, van Leeuwenhoeksingel 5. Oanfang tsien ure.

AMSTERDAM.

Voor de Litt. Faculteit van het Amsterdamsch Studentencorps trad Donderdag 1 Maart l.l. de heer Alb. Vogel op met een voordracht van Sophocles' treurspel Antigone.

De flinke opkomst van studenten en andere belangstellenden, was bewijs, dat zijn 't vorige jaar hier gehouden voordracht van Oedipus in den smaak was gevallen, en men weer een kunstgenotvolle avond verwachtte. In deze verwachting is waarschijnlijk niemand teleurgesteld.

De mooie, volle stem klonk, nu in warmen hartstocht, straks in bezadigden ernst, in toemeloozen toorn, in dofweke berusting en eindigend met een vreeselijke wanhoop de zaal door; en er is ernstig geluisterd door velen. Velen zijn begonnen te luisteren met aandacht en langzamerhand zijn hun oogen gaan zien de droevige dingen die hun ooren hoorden — en een grootsch, indrukwekkend, menselijk lijden is door hen medegeleefd.

AGENDA.

DEN HAAG.

Vrijdag 9 Maart. Ned. Tooneel: „De kiesvereniging van Stellendijk”; 8 uur.

Zaterdag 10 Maart. Fransche Opera: „La petite Bohème”; 8 uur.

Zondag 11 Maart. Ned. Tooneel: „Adrienne Lecouvreur”; 8 uur.

Dinsdag 13 Maart. Gebouw v. K. en W.: Feestavond ten bate van het Fonds tot oprichting van een standbeeld voor Stadhouders Willem III: „Het Kind van Staat”; 8 uur.

ROTTERDAM.

Vrijdag 9 Maart. Groote Schouwburg: „'t Ware geluk, dames!"; 8 uur.

Zaterdag 10 Maart. Tivoli-Schouwburg. Nederl. Tooneel: „Droomulus”; 8 uur.

ADVERTENTIEN.

Dictaatwerk gevraagd.

Adres: MARKT 32.

S. LINDEMAN, W.I.,
HUGO DE GROOTSTRAAT 71.

Repetitor in Wiskunde
en vakken van Prof. Ravenek.

Theoretische beschouwingen

OVER

het warmteproces in stoomturbine's,
petroleum- en gasmotoren
en verkoelingsmachines,
met korte beschrijving van enkele soorten dier
machines,

DOOR

J. W. VAN AALST,

Officier-instructeur Koninklijk Instituut voor de Marine.

Prijs f 1,50.

Verkrijgbaar in den Boekhandel J. WALTMAN Jr.,
Binnenwatersloot.

Jhr. H. STRICK VAN LINSCHOTEN, C.I.

Oude Delft 47,

repeteert Administratief recht.

VRAAGT UWEN LEVERANCIER „Stelio” Cigarettes.

Mocca (groen) 1 Ct.	Sultana (wit) goud 2 Ct.
Abbas (paarsch) 1 1/2 "	Khedive (blauw) 2 1/2 "
Hamit, Xamidié en	Extrafine (oranje) 3 "
Edimé m. goud mondst. 1 1/2 "	Fleur d'Orient 3 "
Balkan (rosa) 2 "	Grand Fisir 4 "
Kef (rood) kurk. 2 "	Imperiales 4 "

Verkrijgbaar in doosjes van 10-20-25-50 stuks en hooger.

Dames Sigaretten.

Harum 1 Ct. Hanum 1 1/2 Ct.

Uitsluitend handwerk met en zonder mondstuk door Turken vervaardigd.

Nooit heeft een Sigaret op zoo snelle wijze naam gemaakt en de gunst van het hooge publiek veroverd als de

STELIO.

De verkoopprijzen, zeer billijk en in kwaliteit alle Imported Cigarettes overtreffend, zijn door de Directie vastgesteld en staan onder controle.

N.B. Indien een der boven vermelde merken bij Uwen leverancier niet voorhanden is, verzoeken zich te vervoegen voor gratis monsters naar de Vorstenlanden, Zoutsteeg 9/11, Amsterdam, waar de complete collectie steeds voorhanden is.

Eere-Kruis en Gouden Medaille te Londen op de „Indian and Colonial Exhibition” 1905.

Firma STELIO EFSTATHOPOULOS,
Turksche Sigarettenfabriek,
Laanweg o. h. Y, Amsterdam.

AANGEBODEN:
Een zindelijke en goede EETTAFEL,
 voor 4, 6 of meer personen.
 Adres Bureau van dit Blad.

Te koop aangeboden:
 I Studio, jaargang 1904, (gelezen) f 2,50
 à contant.
 I Etha Fles. Inleiding tot een kunstge-
 schiedenis (gelezen) f 2,50, à contant.
 I Kritiek van Beeldende Kunsten en Kunst-
 nijverheid (gelezen) 50 ct., à contant.
 Te bevragen bij J. WALTMAN Jr., Binnenwatersloot.

Honderd Duizend Gulden.
3 pCt. Ned. Effecten Premieleening.
Een Buitenkansje.

*„De Hoofdprijs der 3°/₁₀ Nederlandsche
 „Effecten Premieleening ad f 100.000 is,
 „naar wij vernemen, te Amsterdam ge-
 „vallen op No. 310, waarvan een gedeelte
 „werd gekocht door een werkmán met groot
 „gezin, wien dit voordeeltje buitengewoon
 „goed te pas komt.”*

(Telegr. 21 Sept. 1905.)

Aandeelen der 3 pCt. Nederl.
Effecten Premieleening.

TREKKING a. s. MAANDAG 19 MAART.
Hoofdprijs f 100.000 in Contanten.
3 % Rente. GEEN NIETEN.

Alleen nog verkrijgbaar:

$\frac{1}{4}$ Aandeel f 17,50, $\frac{1}{10}$ Aandeel f 7,—, $\frac{1}{20}$ Aandeel f 3,50.

VOOR ALLE KLASSEN GELDIG.

KLASSIKALE AANDEELEN voor de Eerste Klasse.
 $\frac{1}{4}$ Aandeel f 3,75, $\frac{1}{10}$ Aandeel f 1,50, $\frac{1}{20}$ Aandeel f 0,75.

Toezending geschiedt na ontvangst van Postwissel plus
 f 0,05 voor porto door:

VAN DUIJSEN & Co., Den Haag.
Toussaintkade 18-19. Huygenspark 1b,
 bij de Wagenbrug.

Te **DELFT** bij den Heer

D. E. LEUPEN, Markt 73,
 Hoofdcollecteur.

EGLISE WALLONNE.
 Service tous les dimanches à 10 heures et demie.

Fransche Conversatielessen.

Een HEER (Franschman) wenscht gaarne **Fransche
 Conversatielessen te geven.** Gunstige conditiën.
 Brieven franco, onder n°. 4141s-w, aan het Bureau van
 dit Blad.

DIËS NATALIS.
 PRUIKEN en andere benodigdheden
 voor de aanstaande Feesten.
W. VAN BAARLE,
Voorstraat 12. Coiffeur.

TE KOOP:
 4 korte Friesche Klokken en
 een lange Friesche Staartklok,
 goed in orde, met 2 jaar garantie.
 Adres: **CHRISTIAAN LAMB, Horloger,**
Oude Langendijk 16.

DELFTSCHE
Limonade-Siropen

Sinaasappel- of Oranje-Limonade
 75 cts. per flesch; 6 flesschen franco zending.
NIEUWE LANGENDIJK 50.
 Aanbevelend,
W. DE HOOGH.

Passage-Bureau
J. DE KUYSER & ZONEN,
Oude Delft 229 en 231.

Stv. Mij. „Rotterdamsche Lloyd”,
via Rotterdam-Marseille.

Stv. Mij. „Nederland”,
via Amsterdam-Genua.

Alle informatiën zoowel voor passagiers als voor ver-
 zending van goederen kosteloos verkrijgbaar.